

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica Orbului - a VI-a după Paști

În această săptămână,

joi:

Înălțarea Domnului

Icoană donată de Cojocea Maria

Înălțatu-Te-ai întru slavă, Hristoase Dumnezeuul nostru, bucurie făcând ucenicilor, cu făgăduința Sfântului Duh; încredințându-se ei, prin binecuvântare, că Tu ești Fiul lui Dumnezeu, izbăvitorul lumii.

Troparul Înălțării Domnului

**Vineri 21 mai 2004:
SFINȚII ÎMPĂRAȚI
DE DUMNEZEU
ÎNCUNUNAȚI ȘI
ÎNTOCMAI CU
APSTOLII
CONSTANTIN ȘI
MAICA SA ELENA
Amănunte în pag. 3**

Evangelhia Înălțării – Luca 24,36-53

36. Și pe când vorbeau ei acestea, El a stat în mijlocul lor și le-a zis: "Pace vouă!"
37. Iar ei, înspăimântându-se și înfricoșându-se, credeau că văd duh.
38. Și El le-a zis: "De ce sunteți tulburați și pentru ce se ridică astfel de gânduri în inima voastră?"
39. Vedeți mâinile Mele și picioarele Mele, că Eu Însuși sunt; pipăiți-Mă și vedeți că duhul nu are carne și oase așa cum Mă vedeți pe Mine că am".
40. Și zicând acestea, le-a arătat mâinile și picioarele.
41. Și lor, celor încă necrezând de bucurie și minunându-se, El le-a zis: "Aveți aici ceva de mâncare?"
42. Iar ei I-au dat o bucată de pește fript și dintr-un fagure de miere.
43. Și, luând, a mâncat în fața lor.
44. Și le-a zis: "Acestea sunt cuvintele pe carte vi le-am grăit pe când încă eram împreună cu voi, că toate cele scrise despre Mine în legea lui Moise, în profeți și în psalmi trebuie să se plinească".
45. Atunci le-a deschis mintea ca să înțeleagă Scripturile.
46. Și le-a zis că așa este scris și că așa trebuia să pătimească Hristos și a treia zi să învie din morți
47. Și întru numele Său să se propovăduiască pocăința și iertarea păcatelor la toate neamurile, începând de la Ierusalim.
48. "Voi sunteți martorii acestora.
49. Și iată, Eu trimit peste voi făgăduința Tatălui Meu; voi însă rămâneți în cetate până ce vă veți îmbrăca cu putere de sus".
50. Și i-a dus afară până spre Betania și, ridicându-Și mâinile, i-a binecuvântat.
51. Și a fost că'n timp ce-i binecuvânta, S-a depărtat de ei și s-a înălțat la cer.
52. Iar ei, închinându-I-se, s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare.
53. Și în toată vremea erau în templu, laudând și binecuvântând pe Dumnezeu. Amin.

Înălțarea Domnului - măsura noastră cerească

Cuvânt de învățătură al Sfântului Teofan Zăvorâtul cuprins în lucrarea: *Viața lăuntrică*

S-a înălțat Domnul în slavă la ceruri. Cum S-a înălțat Acela Care, Dumnezeu fiind, este pretutindeni și pe toate le plinește?! Și-a înălțat natura omenească. Este omul din El cel pe care l-a înălțat la ceruri. Domnul S-a înălțat și S-a așezat de-a dreapta Tatălui și a lui Dumnezeu. Cum S-a așezat de-a dreapta lui Dumnezeu, Cel care petrece de-a pururi nedespărțit împreună cu El, într-o singură cârmuire și șade pe același prestol? Este firea omenească cea pe care a așezat-o de-a dreapta lui Dumnezeu, este omul din El, cel pe care l-a adus la împreună-împărțirea cu Dumnezeu, la stăpânirea proniatoare peste toate cele văzute și nevăzute. Să slăvim bunătatea și înțelepciunea iubitorului de oameni Dumnezeu. Nu ne-a părăsit și nu ne-a lăsat pradă nenorocirii noastre, ci a rușinat viclenia vrăjmașului și, îndumnezeind în El ființa noastră, ne-a dăruit în chip mântuitor lucrul prin care fuseserăm la început amăgiți, spre nenorocirea noastră.

Așadar, să ne scuturăm acum, fraților, de subrezenia gândurilor noastre și, suindu-ne cu mintea la cer, să stăm în fața prestolului lui Dumnezeu, la picioarele firii omenești slăvite în Domnul, și să o contemplăm spre învățatura noastră. Vedeți cum este mărită firea omenească în Domnul: este îndumnezeită, este făcută împreună-domnitoare cu Dumnezeu, este mai presus de orice început, de orice stăpânire și de orice putere. Să ne străduim și noi să nu înjosim în noi această fire prin fapte păcătoase, prin gânduri și atitudini necuvioase, prin patimi rușinoase trupești și sufletești. Cum este Cel ceresc, așa se cuvine să fim și noi, având chemare să fim cerești. Cum este Capul – Domnul -, la fel se cuvine să fie și mădulele – toți credincioșii; cum este Întâiul-Născut, la fel trebuie să fie și toți cei pe care Acesta nu S-a rușinat să-i numească frați. Așadar, să ne străduim și noi să fim desăvârșiți, așa cu Tatăl nostru Ceresc desăvârșit este. Domnul S-a rugat pentru noi, ca, așa cum El este una cu Tatăl, la fel și noi să fim una cu El. Prin credință și prin har suntem aduși la această unire.

Să ne întipărim în inimă acest gând, ca să nu păcătuim. Dar și „*dacă va păcătui cineva, avem Mijlocitor către Tatăl pe Iisus Hristos cel drept*” (I In 2,1). La început, am păcătuit și am căzut de la Dumnezeu. Unind-ne cu Iisus Hristos, ne unim iarăși cu Dumnezeu. Dar dacă și acum greșim, iarăși cădem de la Dumnezeu și de la Mântuitorul Iisus și, o dată cu aceasta, pierdem toate darurile pe care le-am primit prin El. Ce să facă acum deci cei ce cad iarăși în păcate? Ai căzut? Ridică-te? Ai păcătuit? Pocăiește-te! Dar, în nici un chip nu deznădăjdui sau, deznădăjduind, nu te lăsa cu totul pradă căderii. „*Avem Mijlocitor către Tatăl, pe Iisus Hristos cel drept*”. Vezi că El stă de-a dreapta Tatălui și mijlocește pentru noi. Mijlocirea Domnului va fi auzită și împlinită. Trebuie doar să o tragem spre noi, prin sinceră pocăință și prin hotărârea

neclintită și neșovăielnică de a lăsa păcatele, cu care vrăjmașul reușește să păcălească sufletele, prin promisiunile lui mincinoase despre nevinovăția și nepedepsirea păcatelor.

„*Dar Dumnezeu, bogat fiind în milă – scrie Apostolul Pavel – Pentru multa Sa iubire cu care ne-a iubit, pe noi cei ce eram morți și prin greșelile noastre, ne-a făcut vii împreună cu Hristos (...) și împreună cu El ne-a sculat și împreună ne a așezat întru ceruri, în Hristos Iisus*” (Efeseni 2, 4-6). Iată deci unde ne este locul! Prin urmare, nu trebuie să viețuim pe pământ, ca și cum aici ar fi locul nostru pentru totdeauna, ci să trăim cum se trăiește într-o țară străină. Străinii trăiesc cu trupul în țară străină dar cu mintea și cu inima în patria lor. La fel ne poruncește și nouă Apostolul: „*Așadar, dacă ați înviat împreună cu Hristos, căutați cele de sus, unde Se află Hristos, șezând de-a dreapta lui Dumnezeu. Cugetați cele de sus, nu cele de pe pământ; căci voi ați murit și viața voastră este ascunsă în Dumnezeu*” (Col. 3, 1-3). Trăind pe pământ, nu se poate să nu le facem pe cele pământești și ale traiului zilnic. Dar toate acestea pot fi astfel conduse încât să devină o cale care să ne aducă acolo unde Se află Hristos, de-a dreapta lui Dumnezeu. Ai o bogăție – trimite-o acolo, prin săraci. Ai o stăpânire – dobândește domnia de acolo, prin înmulțirea faptelor bune. Ai un dar - nu îngropa talanții în pământ, ci dă-le voie să crească, pentru ca, fiind vrednic în cele mici, pete multe să fii așeza. Ai energie – muncește, ca să guști acolo din roadele tale. Chiar de ai sărăcie, supărări și dureri, și pe acestea, cu răbdare necărtitoare, cu nerăutate și cu mulțumire, transformă-le în mijloace de agonisire a bucuriei nepieritoare. „*Umblați cu înțelepciune față de cei ce sunt din afară (de Biserică)*” – ne poruncește Apostolul (Col. 4, 5). „*Deci luați seama cu grijă cum umblai, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt. Drept aceea, nu fiți fără de minte, ci înțelegeți voia Domnului*” (Efeseni 5, 15-17).

Adunând laolaltă aceste puține gânduri voi primi această învățătură de la Înălțarea Domnului cunoscând că *cetatea noastră este în ceruri, de unde și așteptăm Mântuitor, pe Domnul nostru Iisus Hristos* (Fil. 3, 20) – la fel cum și îngerul le-a spus Apostolilor, pe când aceștia priveau în urma Domnului care Se înălța – să purcedem și noi cu osârdie la cinstirea înaltei noastre chemări întru Iisus Hristos: *Câte sunt adevărate, câte sunt de cinste, câte sunt drepte, câte sunt curate, câte sunt vrednice de iubit, câte sunt cu nume bun, orice virtute și orice laudă, la acestea să ne fie gândul* (Fil. 4, 8), împiedicându-ne și sculându-ne, dar fără să slăbim niciodată râvna, pe cele vechi uitându-le și spre cele dinainte, năzuind.

**Bărbați galileeni, de ce stați privind la cer ?
Acest Iisus care S-a înălțat de la voi la cer,
astfel va și veni,
precum L-ați văzut mergând la cer !**

Fantele Anostolilor 1 11

Ziua Eroilor

Înălțarea Domnului constituie și zi de comemorare a Eroilor Neamului, rugăciunile noastre pentru fericita sălășuire a sufletelor lor reînnoindu-se în aceste ceasuri sfinte. Este profund justificată așezarea cultului eroilor pe temeiul credinței în Învierea și Înălțarea Domnului, deoarece noi creștinii, nu desfășurăm procesiuni la mormintele eroilor motivați fiind doar de un simțământ de pioasă recunoștință sau pentru a ne împlini doar o datorie cu rosturi civice sau educative. Săvârșim pomenirea eroilor pentru că împărtășim o credință sfântă și neclintită: credința nemuririi. Biserica Neamului, rugându-se pentru odihna sufletelor eroilor, le binecuvântează amintirea, le stropește cu agheasmă mormintele și nu încetează a face din cultul lor nu numai o zi de sărbătoare, ci mai ales o înfățișare pilduitoare caracterelor, chemându-ne să ne înălțăm sufletele către virtuțile creștine și valorile românești care au împodobit viața martirilor și pentru a căror neștirbire au luptat neîncetat.

Joi 20 mai, în ziua Înălțării Domnului, după Sfânta Liturghie, la ora 12.00 organizăm, tradiționala procesiune la monumentul din curtea Bisericii, unde se va oficia slujba de pomenire și o manifestare evocatoare susținută de copii de la Școala Carol spre cinstirea EROILOR NEAMULUI.

Sfinții Împărați Constantin și Elena

După secole de persecuții, în care creștinii au fost supuși umilinței și unor suplicii de neînchipuit, în anul 313, prin Edictul de la Milano, creștinismul își capătă, în sfârșit statutul de religie oficială a Imperiului Roman. Autorul Edictului a fost Împăratul Constantin cel Mare, de șase ani urcat pe tronul Cezarilor. Chiar și numai pentru această faptă Constantin cel Mare ar fi meritat recunoștința din partea lumii creștine și trecerea sa în rândul sfinților. Dar, rolul marelui împărat precum și al mamei sale Elena, în evoluția creștinismului este cu mult mai mare și însemnat.

Conform numeroaselor izvoare antice, Sfânta Elena s-a născut în jurul anului 250, fiind de neam daco-roman sau dintr-o familie daco-tracă romanizată. A fost căsătorită cu Constanțiu Clor, de origine romană, din familie imperială. Înainte de a ajunge la tron, ca asociat la domnie (cezar) al împăratului Dioclețian, Constanțiu Chlorus a fost în mod consecutiv comandant al legiunilor romane din Britania, apoi de la Dunăre și de pe Rin. În anul 293, când Dioclețian a instituit Tetrarhia, împărțind Imperiul roman în patru părți, stăpânite de doi împărați principali, ce purtau titlul de „august” și doi împărați secundari – „cezari”, Constanțiu Chlorus a fost desemnat ca “cezar” al împăratului Maximian, revenindu-i guvernarea Galiei, Spaniei și Britaniei. Distingându-se într-o serie de acțiuni militare, va deveni în anul 306, o dată cu cea de-a doua Tetrarhie, instituită de Dioclețian, împărat principal, “august”, guvernând astfel partea occidentală

a Imperiului Roman. Nu va domni însă foarte mult, murind (25 iulie 306) în lupta de la Elboracum (York).

Dacă Constantin Chlorus era adept al religiei tradiționale romane, fiind un practicant asiduu al cultului împăratului – larg răspândit în imperiu -, soția sa Elena primește încă de mică botezul creștin, în al cărui spirit s-a străduit să-l crească și pe fiul său Constantin (născut în jurul anului 280 în orașul Naissus, Niș în zilele noastre, în Iugoslavia). Împărăteasa Elena a fost cea care a inițiat încă din tinerețe, o serie de acțiuni de binefacere pentru creștinii persecutați, lipsiți de posibilități, înlăturați pentru credința lor, din serviciile publice. Potrivit tradiției transmise prin scrierile hagiografice, a fost prima femeie care și-a eliberat toți sclavii și a desființat de la curte suita de doamne și domnițe, care trăiau în lux, intrigă și bucurii nefolositoare, preotul unui templu păgân numind-o „molima ucigașă a idolilor și a zeilor”. Modestia de care dădea dovadă, curajul pe care îl arăta (este semnificativ, între altele, că a participat alături de soțul ei Constanțiu, la diversele campanii militare, ceea ce i-a conferit dreptul de a purta „virtutea militară”) au făcut-o deosebit de cunoscută supușilor. Se distingea prin calități neobișnuite pentru femeile din vremea ei: cunoștea reguli de instrucție militară, putea să se orienteze după mișcarea stelelor și, în cazuri limită, se dovedea un priceput comandant al corăbiilor pe mare. Dincolo de aceasta era înzestrată cu numeroase calități umane arătând deschidere față de cei aflați în necazuri care aflau la ea multă înțelegere și compasiune. De numele Sfintei Împărătesse Elena se leagă și o altă importantă sărbătoare creștină, Înălțarea Sfintei Cruci. Potrivit Tradiției, mama lui Constantin cel Mare ar fi dispus a se face săpături pe Dealul Golgotei pentru aflarea Sfintei Cruci pe care a fost răstignit Mântuitorul. Aceasta ar fi fost găsită și înălțată în ziua de 14 septembrie a anului 327, prăznuită de atunci în calendarul creștin sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci.

După trecerea la cele veșnice, trupul Sfintei Împărătesse Elena a fost depus la Biserica Sfinților Apostoli din Constantinopol, ctitoria ei și a fiului său, de a fost dus ulterior la Roma. În aceeași localitate la Muzeul Vaticanului se afla tronul ei și o parte din sarcofagul împărătesei, păstrat ca relicvă.

Flavius Valerius Constantinus – Constantin cel Mare – cum a rămas în conștiința contemporanilor și a urmașilor – a urmat cursul obișnuit al vieții și educației „vlăstarelor” împărătești, fiind ținut în ani în care tatăl său conducea diverse provincii, la curtea lui Dioclețian. Totodată, va fi crescut de mama sa în spiritul toleranței față de creștinism, în pofida tendinței generale, de persecuție, la curtea lui Dioclețian. În anul 305, după abdicarea lui Dioclețian, s-a alăturat tatălui său, în Britania, fiind proclamat, după moartea lui Chlorus, împărat de către trupele din această provincie și din Galia.

Aliindu-se cu Licinius, Constantin cel Mare va iniția lupta împotriva lui Maxențiu, care, în octombrie 306 se proclamase împărat în Italia, Spania și Africa și inițiasse prigoana împotriva creștinilor. După obținerea

victoriilor de la Turin, Verona, în noaptea de 27 spre 28 octombrie a anului 312, la Pons Milvius, Constantin are o revelație divină: în vis i se va arăta semnul Sfintei cruci, iar o voce dumnezeiască îi va spune: „In hoc signo vinces” – „Pin acest semn vei învinge”. A doua zi, oștile lui Constantin deși puține la număr cu flamuri având imprimate pe ele semnul Sfintei Cruci le-au înfrânt pe cele mult mai numeroase ale lui Maxențiu.

În această revelație minunată își vor afla originea și măsurile ulterioare inițiate de Împăratul Constantin pentru întărirea credinței creștine: celebrul Edict de la Milano, din anul 313, prin care creștinismului i se recunoștea libertatea, alături de celelalte religii ale lumii romane, aprobarea, în anul 318, a justiției și instanțelor episcopale; în 321, emite o lege pentru administrația Bisericii creștine și rânduește, pentru toți creștinii din imperiu, sărbătorirea duminicii. O altă importantă acțiune a fost asigurarea unității creștine. Din dispoziția împăratului, în anul 325 s-a întrunit la Niceea, cel dintâi Sinod Ecumenic cu participarea a 318 episcopi și preoți, care au adoptat primele 7 articole constitutive ale *Crezului* sau *Simbolului de credință* și au condamnat erezia lui Arie.

Ajungând la o vârstă înaintată, împăratul Constantin a dorit construirea unui oraș nou de reședință pentru Imperiu. Alegerea s-a oprit asupra vechii cetăți Byzantion, la 1 mai 330, săvârșindu-se sfințirea și inaugurarea noului oraș, numit, în cinstea ctitorului său, Constantinopol. În primăvara anului 336, Constantin cel Mare este rănit în războiul cu perșii, conduși de împăratul Sapor II. Însăpăimântat, mai cu seamă că avusese o nouă vedenie (i se arătase în vis, pe cer, un corp strălucitor), s-a retras la palatul său de la Ayron (Nicomidia) primind, abia acum, la sfârșitul vieții, botezul creștin. Va trece la Domnul în ziua de 21 mai a anului 337, în Duminica Rusaliilor, fiind îngropat în Biserica Sfinții Apostoli din Constantinopol, alături de mama sa, pioasa și dreapta Împărăteasă Elena. Legăturile strânse pe care Sfinții Împărați Constantin și Elena le-au avut cu lumea daco-romană de la nord de Dunăre și-au găsit reflectarea în evlavia românilor. Numeroase biserici de pe cuprinsul țării noastre (între care, Catedrala Mitropolitană din București, ctitorită de Șerban Cantacuzino, sau Mănăstirea Hurezi, ctitoria lui Constantin Brâncoveanu) își prăznuiesc hramul la 21 mai, sărbătoarea Sfinților Împărați Constantin și Elena considerați și protectori ai neamului românesc.

Sinaxarul duminicii

În ziua de *16 mai*, Biserica Ortodoxă săvârșește pomenirea *Cuviosului Teodor cel Sfințit*, originar din Tebaida de Sus. Încă din copilărie, s-a simțit atras de cele duhovnicești, iar la vârsta de 14 ani, cu binecuvântarea mamei sale a mers la o mănăstire de monahi, viețuind acolo un timp. Aflând însă de Sfântul Pahomie, de sfințenia vieții lui, de buna rânduială a viații monahilor din mănăstirile sale, pleacă la Tabena, învrednicindu-se a se număra astfel printre ucenicii Sfântului Pahomie. Când a împlinit vârsta de 25 de ani, fericitul Teodor a fost ales, de dascălul său, ca însoțitor

în călătoriile pe care acesta le făcea la mănăstirile aflate în păstorirea sa. La 30 de ani, a fost sfințit preot, de unde și numirea sa de Teodor cel Sfințit, adică, Teodor preotul, curând după aceasta devenind starețul mănăstiri din Tabena, în locul Cuviosului Pahomie, care s-a stabilit în mănăstirea Pamvo.

La puțin timp după moartea Sfântului Pahomie, ivindu-se dezbinări și neînțelegeri între mănăstirile pahomiene, Cuviosul Teodor va fi ales să păstorească toate aceste sfinte lăcașuri, reușind să reinstaureze pacea și dragostea frățească între viețuitorii de aici. Astfel, mănăstirile pahomiene au cunoscut o perioadă de capitale îmbunătățiri, în timpul păstoririi sale. Acest mare îndreptător de suflete a trecut la cele veșnice în ziua de 16 mai a anului 367.

După *Proloagele*, vol. II

Din semnificațiile onomastice ale săptămânii

Constantin, Constantina – la origine vechi cognomen lat., corespunde adj. *constans, constantis*, “constant, ferm”. Alte forme întâlnite astăzi: Costache, Costel, Costin, Constanța, Tina, Dinu, Ticu, Telu, Titi.

Elena – corespunde vechiului nume personal gr. *Heléne*, cu etimologie incertă. S-a încercat explicarea numelui prin gr. *heláne*, “torță, făclie” și *héle*, “strălucirea soarelui, căldura soarelui”. Forme atestate la noi: *Elena, Ileana, Ilinca, Lena, Ela, Lili etc.*

Iuniu, Iunia – nume devoțional antic, de origine latină, este un derivat de la tema *iun* – cuprinsă în numele *Iunonei*, protectoare a căsnicilor, a soților și mamelor în mitologia romană.

Patricia – nume afectiv de origine latină, corespunde numelui pers. *Patricius*, format pe baza subst. cu aceeași formă, care desemna un aristocrat cu drepturi politice; la origine, adj. *patricius* este un derivat de la *pater* “tată” (senatorii erau numiți “*patres*”).

După *Dicționarul enciclopedic al numelor de botez*

Cronică parohială

Joi 13 mai, la cimitirul Sfântul Vasile din Iași, cei doi fii Lică și Florin, alături de soții și copii, împreună cu un mare număr de creștini au însoțit pe ultimul drum pe *Domnaru Elena*, enoriașă a parohiei noastre, o bună creștină, mamă și bunică, decedată la vârsta de 75 ani. **Sâmbătă 15 mai**, au organizat comemorări pentru răposați familiile Indrei Lucian și Băcu Constanța.

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul 276 450 deschis la Raiffeisen Bank, filiala Iași.